

גנזי המלך

ארבע נספות

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת

344

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-677779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה אֶת הָאֵהָל וְאֵת כָּל כְּלָיוֹ"

גדולת המעשה

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

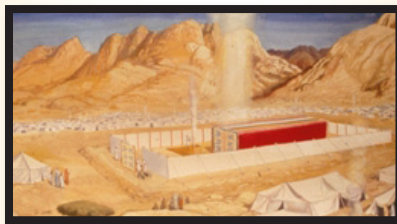
הקדושה. ולכל זה הגיעו ע"י הגילויים הרבים בכחו הגדול, כאשר ראו בהביא הקב"ה את העשר מכות על המצרים.

ומעתה צריכים תלמוד במ"ש במד"ר ('בא' טז); 'אמר לו הקב"ה למשה; כל זמן שישראל עובדין לאלהי מצרים לא יגאלו, לך אמור להם, שיניחו מעשיהן הרעים ולכפור בעבודת כוכבים הה"ד; 'משכנו וקחו לָכֶם' ('שמות' יב כא), 'משכנו' ידיכם מע"ז. 'וקחו לָכֶם' צאן ושחטו אלהיהם של מצרים ועשו הפסח שבכך הקב"ה פוסח עליכם'.

והדברים תמוהים; וכי לאחר שנה תמימה של גילויים ולימודים בהנהגתו יתברך ולאחר שהתעלו ממדרגה האנושית החומרית, האם אחר כל זאת נכללים היו ישראל בגדר עובדי ע"ז, עד כי הוצרכו לשחוט תועבת מצרים לעיניהם? אלא שאף במדרגות הגבוהות ביותר עדין צריכים אנו לכח המעשה וכדי להגיע לכפירה שלמה ומוחלטת בע"ז, צריכים אנו לשחוט אלהי מצרים במעשה ידינו!

מהו סוד כח המעשה? כתב בחובה"ל; (שער חשבון הנפש חשבון כ"א), 'רוב הענין המכוון במצוות שהם בגופים ובאברים, הוא להעיר על המצוות אשר תהיינה בלבבות ובמצפונים. ומפני שהיה זה למעלה מכח האדם ולא יתכן לו עד

המשך בעמ' 2 <<<

מֹשֶׁה לְהַקִּים אֶת הַמִּשְׁכָּן ('במדבר' ז). בצלאל ואהליאב וכל חכם לב עשו את המשכן ותלאו הכתוב במשה, לפי שמסר נפשו עליו לראות תבנית כל דבר ודבר כמו שהראהו בהר, להורות לעושי המלאכה ולא טעה בתבנית אחת. הרי לפנינו כי הכתוב מעיד עליו שמסר נפשו על הקמת המשכן עד שזכה ונקרא על שמו. ואם כן למה הצטער שאין לו חלק בעשייתו והלא חלק גדול נטל ומה היה חסר?

אנו למדים מזה, כי אף לאחר כל המסירות נפש של משה רבנו היה עדין מיצר, כל עוד לא היה לו חלק של עשיה בפועל ממש בגוף המשכן, עד שנחמו הקב"ה ונתן לו להעמיד את המשכן על תילו. כח המעשה מצינו גם בענין שחיטת הפסח במצרים, הנה נתבאר במאמר החכמה לרמח"ל; כי ענין הפסח הוא יצירת כלל ישראל להיותם ממלכת כהנים וגוי קדוש. וביצ"מ זכו ישראל להיות מתעלים ממדרגה החומרית להתעטר בעטרות

במדרש תנחומא אמרו חז"ל; **"וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה"**, בשעה שבא משה ואמר לישראל; **"קחו מאתכם תְּרוּמָה"** ('שמות' לה) שמחו שמחה גדולה והביאו נדבה בשמחה ובזריזות. לשני בקרים הביאו הכל. כיון שגמרו מלאכת המשכן, היו יושבין ומצפין אימתי תבוא שכינה ותשרה בו? והיו מבקשין להעמידו ולא היו יודעין להעמידו. וכשהן חושבין להעמידו הוא נופל. ולמה לא היו יכולין להעמידו? אלא שהיה משה מיצר על שלא נשתתף הוא עמקן במלאכת המשכן. עד שא"ל הקב"ה למשה; **"לפי שהיית מיצר שלא היה לך עשיה ולא חלק במלאכת המשכן, לפיכך לא יוכלו אותן חכמים להעמידו בשבילך, כדי שידעו כל ישראל שאם על ידך אינו עומד, שוב אינו עומד לעולם"**.

עלינו להבין מדוע היה משה רבנו מיצר על אי השתתפותו במלאכת המשכן? הלא אמרו; (במ"ר יב) **'שהיה משה מחזר על האומנין בכל יום ובכל שעה, ללמדם כיצד יעשו את המלאכה שלא יטעו בה, שא"ל הקב"ה; 'וּרְאֵה וַעֲשֵׂה פְתַבְנִיתֶם'** ('שמות' כה מ) ולכך כתיב על כל דבר ודבר; **'פִּאֲשֶׁר צָנָה ה' אֶל מֹשֶׁה"** ('שמות' טז לד) שלא היה זו מעל גביהם ולזאת גם תמצא שנקרא המשכן על שמו'. וכדברי רש"י עה"כ; **"נִתְּנָה יְהוָה פְּלוֹת**

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר באופקים

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה המלך דברים הטעונים גניזה

»»» המשך מעמ' 1

שיפרד מרוב תאוותיו הבהמיות ויכריח טבעיו, העביד אותו הבורא בגופו ובאבריו, כמה שיש ביכולתו'.

מבואר כי אין בכח האדם להכריח טבעו ותאוותיו ע"י מושכלות בלבד, כח המעשה החיצוני מהווה את המשקל הנגדי לטבעי גופו ואחר הפעולות נמשכים הלבבות ובוזה תושלם עבודתו. וכן נתבאר בחינוך מצוה ט"ז; **"דע כי האדם נפעל כפי פעולותיו ולבו וכל מחשבותיו תמיד אחר מעשיו שהוא עוסק בהם, כי אחר הפעולות נמשכים הלבבות"**. ובוזה מובן על מה היה מיצר משה רבנו ע"ה על שלא היה לו חלק במעשה המשכן. ונתבאר ג"כ כי להיות כופר באמת בעבודה זרה, צריך לעשות מעשה כפירה בעבודה זרה.

ישנה בחינה נוספת בכח מעשה המצוות; והוא בחינת המעשה בגדרו הפנימי. ואף זו באה לידי תכלית במעשה **"מִשְׁכּוֹ וְקַחוּ לָכֶם"**, כי האדם הנברא עיקר כחו בפנימיותו ובמדת התנהגותו הן לטוב והן לרע תלוי בנין העולם, או ח"ו חורבנו. וכמבואר ענין זה ב'נפש החיים' (ריש שער א'). **בהסבירו דברי הכתוב; "וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ"** ('בראשית' א כז), **מלת צלם אינה כמשמעה הפשוט, שהרי אמר 'ישעיה'; "וַמָּה דְמוֹת פְּעֻכְכּוֹ לֹ"** ('ישעיה' מ יח), אלא דמיון מה באיזה דבר כי האדם דומה לבוראו בבחינה מסוימת. ודייק הכתוב והזכיר בזה שם 'אלוקים' דוקא ולא שם אחר משמותיו ית'. וטעמו של דבר; כי שם 'אלוקים' מורה שהוא בעל היכולת ובעל הכוחות כולם.

היינו; שכשם שבעת בריאת העולמות בראם הוא ית' יש מאין בכחו הבלתי תלוי, כן מאז כל יום וכל רגע ממש תלוי כל כח מציאותם וקיומם אך ורק במה שהוא ית' משפיע בהם ברצונו כח וגבורה ושפעת אור חדש. וכן בדמיון זה כביכול ברא הוא יתברך את האדם והשליטו על רבי רבבות כחות ועולמות אין מספר ומסרם בידו, שיהא הוא המנהיג אותם ע"פ כל פרטי מעשיו דבוריו ומחשבותיו, כי במעשיו והנהגותיו הטובים הוא מקיים את העולם וח"ו להיפך ע"י מעשיו אשר לא טובים הרי הוא מהרס רח"ל'.

נמציינו למדים ממקור זה; כי תוכן כל מעשה מצוה לעורר בעולמות העליונים ולהמשיך מהם את שפעת אור הקודש והוא אשר ארע לאבותינו במצרים, שבשעה שכבר היו ראויים להגאל והוצרך שיתגלה עליהם מלך מלכי המלכים, חסרים היו עדין מעשה מצוה אשר יהא בכחו לעורר העולמות העליונים. ודבר זה נעשה ע"י

קרבן פסח. אולם כשהגיע הזמן שיגאלו הוצרך שיגלה להם גילוי מאור קדושתו יתברך ובו יתדבקו נשמותיהם של ישראל וימשכו אחריו ויתעלו משפלותן ויתפרדו מן הטומאה שהיו שקועים בה וזה נעשה ע"י קרבן פסח ובו **נאמר להם; "מִשְׁכּוֹ וְקַחוּ לָכֶם"** ('שמות' יב כא) **שפירשו ז"ל במכילתא; "מִשְׁכּוֹ"** ידיכם מעבודה זרה **וְקַחוּ לָכֶם"** צאן של מצוה.

בעומדנו לפני חדש ניסן, חייבים אנו להטביע בנפשנו את אחד היסודות העיקריים בעבודת הימים הבעל"ט ימי חדש ניסן והוא היסוד; גדולת כח המעשה. ימים אלו מיוחדים הם בעבודת ה' ע"י מעשי המצוות המתחייבות בהם. ובפרט לבני הישיבה אשר עם היותם שקועים בשאר ימות השנה בד' אמות של הלכה, הרי שבתקופות ניסן ותשרי ניתנת האפשרות גם לבני הישיבה להתעלות ע"י כח המעשה, אולם גדולת המעשה תלויה בגודל ההכנה ובהכשרת הלב לעשיית המצוה, **כמבואר ברמב"ן עה"כ; "וּשְׁמַרְתֶּם אֶת חֻקֵי יְהוָה מִשְׁפָּטֵי אֲשֶׁר עָשָׂה אֲתֶם הָאָדָם וְחֵי בְּיָמֵי יוֹם"** ('ויקרא' יח ה) **וְזוֹ לֵ; וְדַע כִּי חַיֵּי הָאָדָם בַּמִּצְוֹת כְּפִי הַכֹּהֵן לָהֶם"**.

עוסקים אנו בהרבה מצוות מעשיות אך חייבים אנו לעשותן אחר הכנה ומתוך מנוחת הנפש, כי רק בדרך של מחשבה והתבוננות רצויה בטרם נגשים למעשה, אפשר לעלות ולהתעלות בעשיית המצוות. וזו היא דרך העבודה לימי בין הזמנים, לבל נאבד את עצמנו בתוך ההמולה הסובבת אותנו, להתמיד בתלמוד תורה להמשיך בעבודת התפלה והמוסר ולהתבונן לפני החג ובימי החג בכונת אלו הימים והמעשים הנדרשים בהם (שערי ציון).

"וַיִּבְיֵאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה אֶת הָאֹהֶל וְאֶת כָּל פְּלִי"ו ('שמות' לט לג)

בתנחומא מובא ברש"י; **"וַיִּבְיֵאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן"** ולא היו יכולים להקימו. ולפי שלא עשה משה שום מלאכה במשכן הניח לו הקב"ה הקמתו, שלא היה יכול להקימו שום אדם מחמת כובד הקרשים ומשה העמידו. אמר משה לפני הקב"ה; **"אֵיךְ אֲפָשֶׁר הַקְּמֹתוֹ ע"י אָדָם"**? אמר לו; **"עֲסֹק אֶת בִּידְךָ, נִרְאָה כְּמַקְיָמוֹ וְהוּא נִזְקַף וְקָם מֵאֲלֵיוֹ. וְזֶה שֵׁנֵאמַר; "הַיּוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן"** ('שמות' מ יז). מזה למדים חשיבות ענין עמל האדם וזה חידוש גדול. כי בעניני הגוף, העמל הוא רק אמצעי לאיזה תכלית. ובענינים רוחניים, העמל הוא גופא התכלית, **כַּעֲנִיךָ שֵׁנֵאמַר; "כִּי אָדָם לְעֵמֶל יוֹגֵד"** ('איוב'

ה ז). ובשכר העמל זוכה לעשות גם מה שאינו יכול לעשות ונקרא על שמו. רואים אנו שכן הטביע הקב"ה בטבע בעלי חיים; שלא נחים רק עובדים תמיד. ומי שמצטער בגלל שצריך לעמול ולעבוד, איננו בקי בישונו של עולם. אדרבה, אדם מצטער כשאין לו עבודה ועמילות. ואם כי העמל בעולם הזה הוא רק אמצעי לאיזה מטרה, בכל זאת מייקרים את העמל; **"כִּי אָדָם לְעֵמֶל יוֹגֵד"**. וכמה נפלאים דברי חז"ל **שְׂאוֹמְרִים; 'אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁעֲמָלוֹ בַּתּוֹרָה'** ('ברכות' יז). כי כיון שאין אדם נמלט מעמל, לכן **'אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁעֲמָלוֹ בַּתּוֹרָה'**. ובתורה, מלבד שהעמל הוא אמצעי להשגת תורה וקיום מצוותיה, העמל גופא, זהו תכלית.

ועל דרך זה אפשר לבאר מה שהגמרא אומרת; **'מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׁלֵא שְׁמַת חִלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת, שְׁהֵם עֲמִלִים וְלֹא מְקַבְּלִים שְׂכָר וְאֲנֹ עֲמִלִים וּמְקַבְּלִים שְׂכָר'** ('ברכות' כח:). **ויש לשאול;** הרי הם עמלים לקבל כסף ומקבלים כסף? אלא הכי פירושו; את הכסף הם לא מקבלים בעד עמלות שלהם, אלא בעד הסחורה שנותנים. ואם יעמלו הרבה ולא יתנו סחורה, לא יקבלו כסף! אבל אנו רק בשביל העמלות מקבלים שכר. וזהו שאמר הקב"ה **לְמִשְׁה; "עֲסֹק אֶת בִּידְךָ"** חובתך היא לעמול ואם כי המשכן הוקם מאליו, אבל כיון שאתה עמלת ועסקת, נקרא על שמך.

ואפשר להוסיף כי לאמיתו של דבר כל מה שאדם עושה זה ג"כ מעשה הקב"ה. לדוגמא; מצות הנחת תפילין, הקב"ה נותן לאדם כח בידו להניח תפילין ואפשרות בראש להחזיק את התפילין וכסף לקנות את התפילין. **כַּמֵּ"ש חז"ל; "מִי הִקְדִּימְנִי וְאֲשֶׁלֶם תַּחַת כָּל הַשָּׁמַיִם לִי הוּא"** (איוב מא)? **מִי קָלַס לִפְנֵי, עַד שְׁלֵא נִתְּתִי לוֹ נִשְׁמָה? מִי מָל לִפְנֵי, עַד שְׁלֵא נִתְּתִי לוֹ בֶן זָכָר? מִי עָשָׂה לִי מְזוּזָה, עַד שְׁלֵא נִתְּתִי לוֹ לֹלֶב, עַד שְׁלֵא נִתְּתִי לוֹ דְמִים? מִי עָשָׂה לִי צִיצִית, עַד שְׁלֵא נִתְּתִי לוֹ טְלִית? מִי הִפְרִישׁ לִי תְרוּמָה, עַד שְׁלֵא נִתְּתִי לוֹ גּוֹרֵן? מִי הִפְרִישׁ לִי חֵלֶה, עַד שְׁלֵא נִתְּתִי לוֹ עִיסָה? מִי הִקְרִיב לִי קֶרֶבֶן, עַד שְׁלֵא נִתְּתִי לוֹ בַּהֲמָה?** ('ויקרא' כז ב).

ועל דרך זה מובן הפסוק; **"וַיִּלָּךְ אֲדֹנָי תְּסֹד כִּי אֶתָּה תִשְׁלַם לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ"** ('תהלים' סב). ולכאורה קשה; הלא מה שאתה משלם **"לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ"**, זהו חוב ולא חסד? אלא כמבואר שהכל של הקב"ה! **"וַיִּלָּךְ אֲדֹנָי תְּסֹד"** שמשלם לאיש כאילו עשה את הכל, בשכר שהוא עוסק. ולכן; לעסוק בכל אפשרות, אפילו בעבודת המשכן, שא"א לבן אדם להקימו. ('זכרון מאיר'). ■

בכל הכוחות

קומות נוספות, אמנם לא ידעתי מה יועילו לי מספר קומות יחידות כאשר בפני עמדו שלשים קומות כדי להגיע למטרה, אך המשכתי בכל זאת, אמרתי בלבי, אשתדל לעשות את כל מה שבכחי, החלטה זו נתנה לי תנופה מחודשת ובכחה עליתי עשר קומות נוספות, כאשר הגעתי לקומה השמונים חשתי שהגעתי לסוף כחתי, לרגע חלפה מחשבה במוחי שחבל להמשיך ולהתאמץ, הרי אל המטרה בודאי לא אגיע, אך מיד התעשתתי ו**אמרתי לעצמי**; קומה נוספת הנך מסוגל לעלות בזחילה? א"כ עשה זאת, שכן החלטת לעשות את כל מה שבכחך ואכן בשארית כחתי זחלתי עד הקומה השמונים ואחת וצנחתי על הרצפה מאפיסת כחות, באותו רגע נפתחה לפני דלת של מעלית. גלגלתי את עצמי פנימה ועליתי במעלית עד הקומה המאה". סיפור זה ממחיש את דרך העבודה בלימוד ובעבודת ה'. על האדם לעשות את שלו ואת השאר יעשה הקב"ה. ■

המשימה נראתה בעיני כולם כבלתי אפשרית והזכיה בפרס הפכה להיות חלום שנגזר. יום אחד פשטה השמועה שאדם אחד הצליח להגיע אל הקומה העליונה וכי הוא עתיד לקבל בקרוב את הפרס הגדול שהובטח ע"י המלך, ביום קבלת הפרס נאספו המונים לראות את האיש ולשמוע מפיו כיצד הצליח לבצע את המשימה הקשה הזו? **קם האיש וסיפר לקהל הנאספים**; "כלכם סקרנים לשמוע מהו סוד ההצלחה, כיצד הצלחתי לבצע את הדבר שרבים בקשו לעשות ולא יכלו?! א"כ **המשיך האיש**; "גם אני פקפקתי בשלב מסוים אם אצליח, היה זה לאחר שראיתי שבהגיעי לקומה הששים חשתי כבדות וקושי גדול בביצוע המשימה, אולם באותו רגע גמלה בלבי החלטה נחושה שאני חייב להצליח ועם החלטה זו המשכתי, כאשר הגעתי אל הקומה השבעים, הרגשתי שכחתי כלים ממש, אך לאחר מספר שניות של מנוחה, התאושתתי והרגשתי שאני מסוגל לטפס מספר

אופן הקמת המשכן ע"י השתדלותו של משה רבנו ועזרת ה' שבאה בעקבותיה, יכול לשמש סמל ודוגמא גם לחובת האדם בקיום מצוות. אף פעם אין דורשים מהאדם לעשות את מה שאין ביכולתו לעשות. על האדם לעשות את המוטל עליו כפי יכולתו. מי שממלא את חובתו כראוי, זוכה לעתים לראות כיצד משמים משלימים את מה שלא הצליח לעשות. **המשילו על זה משל נאה**; מלך אחד בנה מגדל גבוה בן מאה קומות והודיע שהראשון שיצליח להעפיל ולעלות עד ראש המגדל, יקבל פרס גדול. מיד באו רבים וניסו את כחם, אך עד מהרה נוכחו לדעת שאין המשימה קלה כלל וכלל, רבים פרשו מהתחרות כבר בהגיעם אל הקומה השלישים. אחרים התאמצו והצליחו לעלות עד הקומה הארבעים. יחידי סגולה גבורי כח התאמצו ביותר והעפילו עד הקומות שבין השבעים לשמונים. אולם כאשר הגיעו אותם יחידיים לקומה השמונים צנחו על סף עלפון ואפיסת כחות.

יגיעה

ושוב בגרם המעלות המוליך ליצייע. בכל זאת עמד הרב ואמד את שארית כחותיו ומצא שיש בכחו לעשות מאמץ אחרון ולעלות פעם נוספת ואחרונה. ואכן הוא עלה וכמו בפעמים הקודמות פקד על המשוררים לרדת מיד למטה. כאשר ירדו, ניסו הגבאים לחזור על משוגתם וגערו במשוררים וציוו עליהם לחזור ולעלות. אך באותו רגע נשמעו קולות אשר בקעו מ'עזרת נשים' וגערו בגבאים על רוב חוצפתם להמרות את פי הרב. בעקבות הדברים קמה מהומה בבית הכנסת והגבאים נאלצו להכנע. **'יגיעת ומצאת תאמין'**. ■

מצייתים לדבריו, אך ברגע האחרון החליט ללכת ולעשות הכל כדי להפריע, הוא בא לבית הכנסת וכאשר ראה את המקהלה עומדת על היצייע, הטריח עצמו לעלות אליהם וציוו עליהם לרדת מיד. כאשר ירדו, פקדו עליהם הגבאים ברוב חוצפתם לעלות בחזרה אל היצייע וכן עשו. שוב עלה הרב אל המשוררים ופקד עליהם שנית לרדת. בהגיעם למטה, חזרו הגבאים הסוררים לצוות עליהם לעלות. כך נמשכה 'מערכה' זו פעמים אחדות, עד שהרגיש הרב שכחותיו אוזלים ושאינו מסוגל לחזור ולטפס שוב

ספור ידוע אודות מרן רי"ז הלוי זצ"ל מבריסק; בראשית כהונתו כרב בעיר בריסק, נודע לו שגבאי בית הכנסת העירוני הגדול, מבקשים להציב בימים הנוראים מקהלת משוררים ביצייע למעלה ולא כמקובל למטה ליד החזן. הדבר לא מצא חן בעיניו, הוא ראה בזה ניצן של 'חדשנות' וחקיקוי דרכם של הרפורמים, לפיכך החליט לפעול בנחישות לבטל את מחשבתם. כאשר פנה אל הגבאים בנושא זה, השיבו את פניו ריקם, הרב שקל אם עדיף שימנע הוא עצמו מללכת להתפלל שם בראש השנה, מכיון שאין

תמונות מהרצאות של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר בירושלים בית כנסת 'היודים'

פרשת 'פקודי'

"לְעֵינֵי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם"

בשעת מנוחה נוסעים ממדרגה למדרגה

"אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן" (לח כא)

במ"ר; 'אמר הקב"ה: "הכעסתם אותי ב'אֵלֶּה אֲלֶיָּהוּ' (שמות' לב ד) ואני מתרצה לכם ב'אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן'". נראה ביאור הדבר, כי בחטא העגל, חשבו ישראל שאין בן תמותה יכול להשיג אלקותו ית"ש. ואין הם קשורים לקב"ה, אלא בזה שיעבדו את מעשה ידיו, כמו העגל שהיה מעשה נסים ומאליו יצא ואינו מעשה בידי אדם, שבעבודתו אליו דבקים הם בקב"ה. והאמת כי הקב"ה בעליונים ובתחתונים, ו"מי פה" אֲלֶיָּנו הַמְּגִיבֵהי לְשִׁבְת הַמִּשְׁפִּילֵי לְרֵאוֹת בְּשָׂמִים וּבְאֶרְצָן" (תהילים' קיג) ואין בני ישראל צריכים אמצעי כדי שתשרה שכינתו עליהם. ולרצונם שישרה שכינתו ייחד להם המשכן צמצם מכבודו כביכול, להשרות שכינתו במשכן העדות ועי"ז יתקשרו אליו ית' בנקל, דניכר מקום השראת שכינתו ית'. ('טעם ודעת' לר' משה שטרנבוך שליט"א)

הוא קרוי מסע' (רש"י).

נראה הביאור; שאין הפסק בעבודת ה' ואין המנוחה מטרה לכשעצמה, אלא הכנה היא לנסיעה. וכן ראוי לבן תורה לידע שאף בבין הזמנים אסור לו לבטל מזמנו. אלא ינוח כדי הצורך, רק להכשיר את הנסיעה הלאה. וזהו למוד לדורות שתלמידי חכמים אף בשעת מנוחה הם נוסעים ממדרגה למדרגה. וענן ה' יומם ואש לילה מצויים בבית ישראל לעולמים. ('טעם ודעת' לר' משה שטרנבוך שליט"א)

"אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה עֲבַדְת הַלְוִיִּם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן" (לח כא)

' "הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכָּן" שני פעמים. רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו על עונותיהם של ישראל. "מִשְׁכַּן הָעֵדוּת", עדות לישראל שויתר להם הקב"ה על מעשה העגל, שהרי השרה שכינתו ביניהם' (רש"י)

"וַיִּקְרָם מֹשֶׁה" (מ יח)

במדרש תנחומא מובא; שאף בצלאל ואהליאב לא יכלו להקים את המשכן, רק משה רבנו בנס הקים את המשכן, זהו שנאמר; "הוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן" (שמות' מ יז), שהוקם מעצמו. והקב"ה אמר למשה; עסוק בידך ואתה מראה כמעמידו והוא עומד מאליו ואני כותב עליך שאתה הקמתו. והיינו שאף שנעשה בנס והוקם מאליו, מ"מ לא זכו לנס זה אלא ע"י השתדלות משה ומסירות נפשו, לכן קרויה המלאכה על שמו. וכן הוא כשאדם מוסר נפשו על קיום מצוה, או לאיזה תועלת לשם שמים, שאף שהקב"ה עוזר בדרך נס, מ"מ כיון שבהשתדלותו ומסירות נפשו הביא הנס, נחשב לו כאילו הוא עשה הדבר. ('טעם ודעת' לר' משה שטרנבוך שליט"א)

לכאורה יש כאן דבר והפוכו; בתחילה כתב רש"י; כי שני בתי מקדש חרבו בגלל עונותיהם של ישראל. ואילו בהמשך מובא ברש"י; כי הקב"ה ויתר על עון העגל וציוה להקים את המשכן ואף השרה שכינתו ביניהם? מכאן אנו למדים כי הכל תלוי בעם ישראל; וכאשר הם מקיימים את המצוות, השכינה שורה ביניהם ואילו כאשר ח"ו חוטאים, השכינה מסתלקת מעליהם. ובזמן שביהמ"ק קיים ועם ישראל חטאו, היו ראויים שונאיהם של ישראל' כליה, אך הקב"ה ריחם עליהם וכילה את חמתו בעצים ובאבנים וזו הכונה שהבית נתמשכן בעונותיהם'. ('דברי מרדכי')

"אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת" (לח כא)

"לְעֵינֵי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם" (מ לח)

'בכל מקום שהיו נוסעים הענן שוכן, במקום אשר יחנו שם מקום חנייתן ואף

כמה מן הפרשנים עומדים על הכינוי; "מִשְׁכַּן הָעֵדוּת" שנתייחד למשכן שעשו בני' במדבר;

לדעת רש"י; מעשה המשכן בא לכפר על חטא העגל. "מִשְׁכַּן הָעֵדוּת" עדות לישראל, שויתר להם הקב"ה על מעשה העגל, שהרי השרה שכינתו ביניהם.

לרמב"ן; "הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת"; בעבור כי יריעות שש משזר הן שיקראו "מִשְׁכַּן" במצוה (בפרשת 'תרומה') ובמעשה (בפרשת 'ויקהל'). אבל "מִשְׁכַּן הָעֵדוּת" כולל הבית בכללו, שהוא המשכן הנעשה ללוחות העדות.

רעיון זה מרחיב ר' מאיר שמחה מדוינסק בספרו 'משך חכמה'; בפרשת 'תרומה' נאמר; "וְאֵל הָאֶרֶץ תִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת אֲשֶׁר אָתַן אֲלֶיָּהוּ" (שמות' כה כא). וכבר הדגישו חז"ל, שקדושת המשכן היתה קיימת רק בשעה שהארון היה בתוכו. יוצא מכאן שכל עקרו של השם "מִשְׁכַּן", המורה על השראת השכינה, היה בגלל הארון והלוחות שבתוכו. משום כך נקרא המשכן בפרשתנו; "מִשְׁכַּן הָעֵדוּת".

ר' מאיר לייבוש (המלבי"ם) כותב בענין זה; המשכן עצמו היה עד נאמן, שבמלאכת המשכן וכליו היה חשבון מדוקדק ולא היה כל דופי ושימוש לרעה בכספי התרומות למשכן. שאילו חלילה, היה שמץ ואבק גניבה במלאכה קדושה זו, לא היתה באה השראת השכינה במקום זה ולא היה נעשה למשכן ה', שהרי כבר נאמר; "כִּי אֲנִי ה' שָׂא גִזְל בְּעוֹלָה" ('ישעיה' סא ח).

ספר 'שמות' מכונה בפי הרמב"ן 'ספר הגאולה', שבו מגולל באריכות קורות גאולת ישראל ממצרים. לדברי חכמי המסורה, כולל הספר 1209 פסוקים, הערוכים באחד עשר פרשיות. בשנים פשוטות נקראות בדרך כלל, שתי הפרשיות המסיימות את 'ספר שמות' ('ויקהל' 'פקודי') באותה שבת. וקריאתן חלה בין פורים לפסח, מועדים שבהם עשה ה' נסים לאבותינו. ואכן יאה לסיים קריאת 'ספר הגאולה' של עם ישראל בסמיכות לחג הגאולה'. וכבר מובטחים אנו מפי חז"ל כי ב'ניסן נגאלו ישראל ממצרים ובניסן עתידין להיגאל'. (פרפראות לתורה) ■

מעשה שטן

אֱלֹהִים". והוא מה שאמר שלמה המלך ע"ה: **"מִשְׁכּוֹבוֹת בְּעֵצָה תִּפְּוֹן וּבְתַחֲבֹלוֹת עֲשֵׂה מִלְּקָמָה"** (משלי' כ). **ופירש הגר"א שם; 'שהאדם נכשל בעבירה בגלל שני דברים: א. היצה"ר מראה לו היתרים. ב. היצה"ר מתגבר עליו'. לגבי הענין הראשון צריך להתייעץ עם חכמים וצדיקים ההולכים לאור החכמה. אבל במה שאדם יודע מעצמו נגעי לבבו, אין די בעצה, אלא צריך לעשות תחבולות מעצמו, כל אחד ואחד לפי טבעו והתגברות יצרו. (לקח טוב) ■**

שאינם יכולים לעבוד ה' מפני התגברות היצה"ר". הצדיק היודע את הרע ומכיר את דרכי יצרו ומעלליו, דוחה את טענות היצה"ר מיד בתחילתם ואינו מניח להן להתפתח. אבל הרשע אינו שם לב להתבונן בפיתויי יצרו. בתחילה אינו משגיח בו כלל, אבל אט אט הוא מתגבר ואז כבר אין מענה בפיו נגד טענותיו והוא נופל ברשתו. **זה מה שקרה במעשה העגל: במקום לדחות מיד את דברי השטן, לא השגיחו בו ובכך הגבירו את כחו, עד שהגיע היצה"ר לנקודה העדינה ביותר: "קום עֲשֵׂה לָנוּ**

הרב בן ציון במברגר זצ"ל בספרו 'שערי ציון' מביא את ההבדל בין אותם ארבעים אלף שניהלו דו שיח עם השטן ולבסוף עשו את העגל, לבין אהרן וחור ושאר ישראל שלהם לא הציקה השאלה: היכן משה? **ביאור הענין ע"פ דברי הגר"א ב'אבן שלמה' (סי' י'): 'אין יצה"ר שורה אלא במקום פגום. לכן נמשל לזבוב, שאינו שורה אלא ע"ג מקום רע. והצדיקים אינם מניחים להתפתות מיצה"ר אפי' כחוט השערה. ובה נסתר טענת הרשעים האומרים;**

סימן לדורות

כי הלא קרבן הוא וגם לבעלים חלק בו. כלומר ישנה עדין הערכה לענין, אבל כבר מחפשים את טובת ההנאה העצמית. ובלעדיה כבר יש להטיל ספק אם הענין כדאי. **ג. 'נישב העם לאכל ושתו ונקמו לצחק'** שלב זה מעיד כבר על התפכחות מושלמת, או אכזבה מוחלטת מהענין שאתמול היה כה נעלה ומרומם. הערכים נשכחו מזמן וגם אין זכר לקרבן אלא חולין גמורים לאכול ולשתות. ומכאן מגיעים לדיוטה התחתונה: **'נקמו לצחק'**. המבין יבין עד כמה מתאמתים הדברים לנגד עינינו... ■

אשר לאורם הם "חיים". וזה בא לידי ביטוי בשלושה שלבים: **א. 'נישכמו ממִּחְרָת נַעֲלוּ עֵלָת'** בתחילת ישום כל אידיאל שהומצא ע"י בשר ודם, מתייחסים לענין בהילה של קדושה. וכל המאמצים והמשאבים מופנים אל המטרה בלבד. בלא חשבונות של טובה עצמית; כמו קרבן עולה, שאין בו שיוור לבעלים אלא כולו למזבח. **ב. 'נַגְשׁוּ שְׁלָמִים'** משחולף הזמן דועכת ההתלהבות ומתחילים להתפכח מן השכרון וההתלהבות של ההתחלה ואז מגיעה תקופה של **'נַגְשׁוּ שְׁלָמִים'**; קרבן השלמים יש בו גם חלק למזבח,

"נישכמו ממִּחְרָת נַעֲלוּ עֵלָת ויגשו שלמים וישב העם לאכל ושתו ונקמו לצחק" (לב ו)

הגר"י גלינסקי שליט"א אמר בשם אחד מהקדמונים; שמעשה העגל היה הסטיה הראשונה של יהודים מדרך התורה. בפעם הראשונה העזו חלק מבני ישראל לחרות על דגלם דרך חיים המנוגדת לדרך התורה. ההתייחסות של עושי העגל ל'תורתם' היא אופיינית לאופן ההתייחסות של ממצאי אידיאליים במשך כל הדורות; אל ה"חזון" או ה"הגשמה"

חדש! שיעור לאברכים

ניתן להזמין את כבוד הרב אמנון יצחק שליט"א לשעות הבוקר בפלאפון 052-7603363 שמעון

האם אפשר לומר 'נשמת כל חי' אחר 'ישתבח' למי ששכח?

קודם **'קריאת שמע'** ו'**תפלה**', אבל אחר התפלה, איכא לדמויי קצת לאמירת **'הלל'**, דאמרינן בפרק **'כל כתבי'** ש'**הקורא הלל בכל יום, ה"ז מחרף ומגדף**'. ופריך; **'והאמר מר הרי זה משובת'**? ומסיק; **'ההוא בפסוקי דזמרה'**.

וסדר **'נשמת'** יש בו קצת דמיון ל'**הלל**', ולא שייך לומר ביה **'ולוואי דלימריה כוליה יומא'**.

תדע, שכן נמצא כתוב; למי שהוא בעת צרה, שידור שכאשר יצלנו הש"י, לומר סדר **'נשמת כל חי'**. וגם ידוע דסדר **'ואילו פיננו'** נתקן ג"כ לשבח והודיה על הגשמים. הרי שאמירת **'נשמת'** דומה לאמירת **'הלל'**. וכי היכי דבהלל אין לך בו אלא מקומו ושעתו, כך גם בסדר זה, נראה שאין לו שייכות לאמרו אחר התפלה כלל.

ובר מן דין, **כלל גדול אמרו רבותינו גדולי האחרונים ז"ל;** דכל מילתא דלית לה בריא מדברי הש"ס, הקבלה תכריע. וכמבואר בתשובות מהרדב"ז. וידוע; דסדר **'נשמת'** זה הובא ענינו בארוכה בזוהר פרשת **'תרומה'** ושם מבואר דכוליה עינינה שייך קודם ברכות **'ק"ש'** דוקא והוא הכנה לכדי שיוכל לקבל תוספת הנפש ב'**ברכו'** ורוח ונשמה במקומן וכמבואר בכתבי הקודש למרנא האר"י ז"ל.

וגם שם מבואר כונה מיוחדת בתיבת **'כל חי'** והוא במקום תפילין. **ואם כן;** הבא לומר **'ק"ש'** ביום שבת קודש מבלי הקדים **'נשמת כל חי'**, דומה קצת לפי סודו, לקורא **'ק"ש'** בלא תפילין.

הנה א"כ, אע"ג דעיקר אמירת **'נשמת'** הוא קודם **'ישתבח'** מ"מ מי ששכח, ברור דאכתי קודם **'ברכו'** זימניה הוא. ■

בין **'ישתבח'** ל'**יוצר**'. והנה ידוע, שהשבח של **'נשמת כל חי'** לא נמצא בש"ס כלל ועיקר ולכך דינו כמו בכל שאר התוספות שנהגו להוסיף, שעל כולן אין מחזירין אותו אם לא אמר. וכמבואר [באו"ח סי' רפ"א].

והנה, אף שלא נמצא רמז ממנו [מ'**נשמת כל חי**] בתלמוד, מכל מקום, מצאו מסדרי הסידור טעם להסדירו בין **'ב"ש'** ל'**ישתבח**', מטעמא בעלמא שהביא הטור בסימן הנזכר, דהואיל ויש בו מענין יציאת מצרים, סמכוהו ל'**שירת הים**', שהיא ענין יצ"מ.

אמור מעתה; שיש להורות למי ששכח ולא אמרו, דאע"ג דאינו חייב לחזור, מכל מקום יאמרנו שם בין **'ישתבח'** ל'**יוצר**', דפשיטא דלא גרע מדבר מצוה, דהא נמי מצוה היא להודות ולהלל להקב"ה בשבח שתיקנו הראשונים ז"ל.

וכי תימא; סוף סוף הואיל ואין שם מקומו שסדרוהו, למה יפסיק שם כדי לאומרו? והרי אם בא לקיים מצות הלול, יקיימנה אחר התפלה? הא ליתא. דבס"י נ"ב [באו"ח] **מביא מרן דעות איזה פוסקים;** דמי שאיחר לבא לב"ה והתחיל **'יוצר'** עמהם כדי להתפלל עם הצבור, שוב לא יאמר אחר התפלה **'פסוקי דזמרה'**.

והן אמת, דמרן הכריח שם דנראה דלא אסרו, אלא לאמרם בברכה, אך בלא ברכה יכול לאמרם. מ"מ מדברי האגור שהביא שם, לא משמע הכי.

וממנו נקח; דעד כאן לא קאמר הרב שיכול לאמרם אחרי התפילה אלא ב'**פסוקי דזמרה**', שיהיה לו שכר כקורא בתורה, אבל בכגון זה, לא שמענו. ודילמא **לא היא?** דשבח הוא וניתקן במקומו

שאלה; מי ששכח מלומר **'נשמת'** ביום שבת קודש, אלא אחר **'שירת הים'** בירך ברכת **'ישתבח'** כמעשהו בחול ונזכר מיד אחר הברכה, מהו? מי עדיף טפי לאומרה שם לאחר ברכת **'ישתבח'**, או שמא ימתין עד לאחר שיסיים תפילתו ואז יאמרנה?

תשובה; [לפי דברי שו"ת מכתם לדוד', חלק או"ח סימן יג]... נראה לומר שיאמרנה שם, מכמה טעמים;

האחד; הרי כתבו הפוסקים בשם ה'ירושלמי'; **ש'אדם הסח בין ישתבח ליוצר, עבירה היא בידו. וחוזר עליה מעורכי המלחמה'**, כמבואר בא"ח סימן נ"ד ובכל זאת בגמרא דידן לא נזכר איסור זה.

ומרן בסימן הנזכר הביא בשם רבינו ירוחם ז"ל; שיש מי שסובר; שבין **'ישתבח'** ל'**יוצר**' יכול לדבר.

אכן מרן סיים שם שלדברי הרי"ף והרא"ש; יש לאסור. אך הרי מבואר שם בשם רב עמרם; דב'מידי דצורכי צבור, או לצורך לפסוק צדקה, שפיר דמי'. והרמ"א **הוסיף;** שמזה נתפשט המנהג בהרבה מקומות, לברך חולה, או לקבול בבית הכנסת שיעשו לו דין, בין **'ישתבח'** ל'**יוצר אור**', כי כל זה מיקרי **'צורך מצוה'**.

והנה מבואר ב'**בית יוסף**' [או"ח סי' נ"א] **בשם ה'כלבו';** שאעפ"י שלעניני מצוה, יכול להפסיק בין **'ישתבח'** ל'**יוצר**' לצורך מצוה. בכל זאת, בין **'ברוך שאמר'** ל'**ישתבח**', לא יפסיק.

הרי ברור, שלדברי הכל, ההפסק בין **'ב"ש'** ל'**ישתבח**', חמור טפי מההפסק

כ - 45 ₪
למשפחה

* זוג הורים + ילדים
עד גיל 22 ללא הגבלה

שיר שי

סוכנות לביטוח בע"מ

שופר-בריאות בריאות חובה לכל המשפחה

חברת שופר ניו פועלת באופן שוטף למען שיפור רווחת הציבור. בחדשים האחרונים הושקעו מאמצים במציאת תשובה ביטוחית הולמת לצרכי הציבור בביטוח בריאות. חוק ביטוח הבריאות הממלכתי וכן הביטוחים המשלימים של קופות החולים, משאירים חלל המאלץ רבים מאיתנו לחפש ביטוח רפואי נוסף, המכסה גם השתלות ותרופות שאינן בסל הבריאות.

חברת שופר ניו, בליווי מומחים מתחום הביטוח, ריכזה ובדקה הצעות של מספר חברות ביטוח מהמובילות בשוק ולאחר מו"מ בחרה וקיבלה תנאים מועדפים הן ברמת הכיסוי והן ברמת התעריפים באמצעות סוכנות הביטוח שיר שי סוכנות לביטוח.

לרכישת הביטוח למשפחה + הרחבות יש לפנות לסוכנות הביטוח בטל. *9001 חברת שופר ניו פועלת ותמשיך לפעול למען רווחת הציבור.

המחיר המדוייק יקבע בהתאם לגיל.

התנאים המלאים והמחייבים הינם אלה המפורטים בתנאי הפוליסה ו/או כתב השירות.

דירת חודש

מאת הרה"ג צביהן שליט"א

תשלום, משא"כ מאחרים אני מעונין בתשלום. ואילו ראובן טוען נתת לי את הדירה לחודש וזכותי גם לתת אותה למישהו אחר. **הדין עם מי?**

לו את הדירה לשבת וראובן נתן לו. משמע זאת שמעון, דרש דמי שכירות עבור השבת מלוי באומרו רק לראובן הסכמתי לתת את הדירה ללא

ראובן קיבל את דירת משמעון חברו לדור בה למשך חדש ללא תשלום. באמצע החודש נסע ראובן להוריו לשבת וחברו לוי ביקש אם יכול לתת

השמונאים אולמי גלנווד בכניסה לישוב

כניסה 10 שקל

ביום ראשון ל' אדר א' 06/03/11

אלעד לאברכים כולל תפארת הרש"ש רשב"ם 4

בשעה 10:30 בבוקר

ביום שני א' אדר ב' 07/03/11

ראש העין מתנ"ס לב העיר מרבד הקסמים 10

כניסה 10 שקל

ביום שלישי ב' אדר ב' 08/03/11

ראשון לציון אולם מופת ז'בוטינסקי 16

כניסה 10 שקל

ביום רביעי ג' אדר ב' 09/03/11

כזה ראש וקדש

מאת: יעקב ירושלים - אני בענמי ביקרתי שמה. איזה יין משובה. הכל על פי דיני תורה. כל מיני חומרות יש שם. כל הפועלים כולם יראי שמיים כשרים, אין בהם מחלל שבת אחד... לכן תקנו רק יקב ירושלים שיש עליו חותמת 'בהשגחת בד"צ בית יוסף'

מתוך שיעורי השבוע של מרן גדול ישראל הרה"ג הרב עובדיה יוסף שליט"א בנושא ארבע כוסות לליל הסדר מצד"ק פרישת מצורע והתעס"ח

בהשגחת **בד"צ "בית יוסף"** בנשיאות מרן הרב יעקב ירושלים **הגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א**

צילם: נחמן לרר

יקב ירושלים, רח' התוצרת 71, א.ת. עטרת ירושלים ■ להשיג ברשתות המוכרות ■ מוקד הזמנות ארצי: 050-4153000

השערים יפתחו ב-20:00 תחילת התוכנית 20:30

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" ההרצאות מאובטחות

שידור חי באתר 'שופר'

WWW.SHOFAR.NET

מרפאת שיניים רבי עקיבא 44 בני ברק נוסד בשנת 1982

אצלינו, החור הוא רק בשן. לא בכיס.

בדיקה ויעוץ מקצועי ללא תשלום

השתלות | כתרים | וכל הטיפולים הנדרשים

מחירים מחזלים במיוחד! כדאי לטלפן ולשמוע.

רח' רבי עקיבא 44 בני ברק פינת הרב קוק **03-5794757**

סניף: 054-216000

מחאה רבתי בשם כל ישראל!!

מנחם טוקר "חילוני פרום" או "אפיקורוס"?! תחליטו...

בתכנית הטמבלוויזיה 360 מכבב ומוביל טוקר את התכנית תוך חילול השם לעיני כל החילונים "אוהבי ישראל" כפרשן לעיני "חרדים לייט" ו"חרדים מודרניים" כדבריו, או כפי שמכנה אותו עצמו, עורכת התכנית "בר ג'יפה" - "חרדי חדש" (האם התכוונה רפורמי?) וקובע נחרצות בהתנשאות "ובהבנה" בפני אשה "זוללת חרדים לתאבון" בזלזול איום ונורא, "עז פנים לגיהנם" תצלינה האזנים, על גדולי ישראל שליט"א; הרה"ג אלישיב הרה"ג שטינמן הרה"ג ליפקוביץ' הרה"ג קנייבסקי ועוד עשרות גדולי הדור כיצד "מסדרים" את גדולי הדור כאילו מדובר ב"חסרי ישע" בזו הלשון;

מנחם טוקר: "מגיעים לרב ואומרים לו: 'שמע! בהופעה הזאת והזאת, בחורה זרקה ... הזמר'. הבנים יושבים פה והבנות יושבות מאה קילומטר משם, שגם עם משקפת הכי חזקה היא לא מצליחה לראות את הזמר, אז איך היא תזרוק עליו משהו? אבל הם מגיעים לרב: 'מה? זה מה שעושים בהופעות? אסור!!' זה במקרה הטוב. במקרה הפחות טוב, ה'עסקונה' אומרת לרב, או לא אומרת לרב, ואז יש חתימה וחותמים!!".

הבנים יושבים פה, והבנות יושבות מאה קילומטר משם.

בחורה זרקה ... הזמר

בחורה זרקה ... הזמר

מגיעים לרב, אומרים לו, שמע, בהופעה הזאת והזאת

אז איך היא תזרוק עליו משהו?

אז איך היא תזרוק עליו משהו?

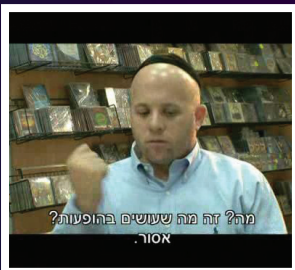
שגם עם משקפת הכי חזקה היא לא מצליחה לראות את הזמר.

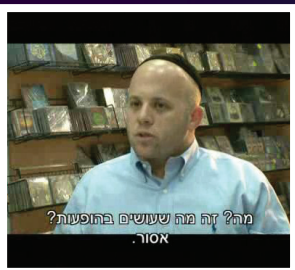
מנחם טוקר מתח שחוד ורז הבנים יושבים פה, והבנות יושבות מאה קילומטר משם.

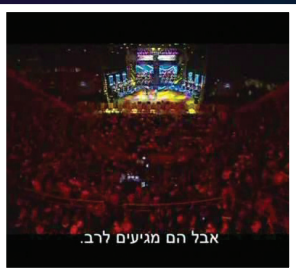
זה במקרה הטוב.

מה? זה מה שעושים בהופעות? אסור.

מה? זה מה שעושים בהופעות? אסור.

אבל הם מגיעים לרב.

או לא אומרת לרב, ואז יש חתימה וחותמים.

או לא אומרת לרב, ואז יש חתימה וחותמים.

במקרה הפחות טוב, ה'עסקונה' אומרת לרב,

במקרה הפחות טוב, ה'עסקונה' אומרת לרב,

ועוד מוסיף ה"חילוני פרום" או "אפיקורוס"?! תחליטו...

טוקר: "מבחינתי, הכישלון הגדול של זה בעומק. (הוא כביכול מדבר על הרב אמנון יצחק שליט"א אך למעשה אומר זאת על כל גדולי ישראל שאמרו ש"אין לשמוע את הזמרים הסוררים...") כי ברגע שהוא אסר ואסר ואסר, והכל אסור, הוא מאבד את הקהל הענק הזה ששוחר ואוהב מוזיקה וזמרים. וזה חרדים מודרניים חרדים לייט, איך שתקראו לזה, אבל זה אנשים שהם היום, כבר עשרות אלפי חרדים רוצים את המופעים האלה. ואותם הוא איבד לגמרי".

הערה: והוא אינו אומר שהם "החרדים לייט" שיצר אותם כמו הופעותיו והנחיותיו שנים רבות מאבדים את עולמם ומורדים כמוהו בגדולי הדור למילוי תאוותם והוא עוזר להם בזה בשביל בצע כסף ותו לא. במקום להמליץ לשמוע בקול גדולי ישראל הולך ומכפיש את גדולי ישראל אצל החילונים, לפרוץ חומות היהדות ולסייע למורדים בהם. **אוי לו ואוי לנשמתו...**